Willem Joseph, baron van Ghent

Admiraal, militair leider en maritiem strateeg in de Republiek

1626-1672

Erik Odegard
Ell.odegard@mindef.nl

Een leven onderzocht

- Wat weten we van Willem Joseph van Ghent als persoon?
- Hoe weten we wat we weten?

Een kort carrièreoverzicht

- 1626: geboorte Winssen
- 1645: Staatse leger
- 1648: kapitein
- 1659: Majoor (onbezoldigd), regiment Walen op Funen
- 1665: Garnizoenscommandant Hellevoetsluis; *Regiment de marine*
- 1667: Vice-admiraal; Chatham
- 1668: Raad van State namens Utrecht
- 1670: Barbarije
- 1671: Oefeningen, commandant derde eskader -> diplomatiek conflict Engeland
- 1672: Opnieuw Theemsmonding; Solebay 7 juni 1672

Een Gelderse baron

Bronnen voor een levensschets

- Familiearchieven
- Correspondenties
- Notariële akten
- Officiële stukken
  - Admiraliteitsarchieven
  - Resoluties en bijlagen van de Staten-Generaal

Bij het Staatse leger, +- 1648

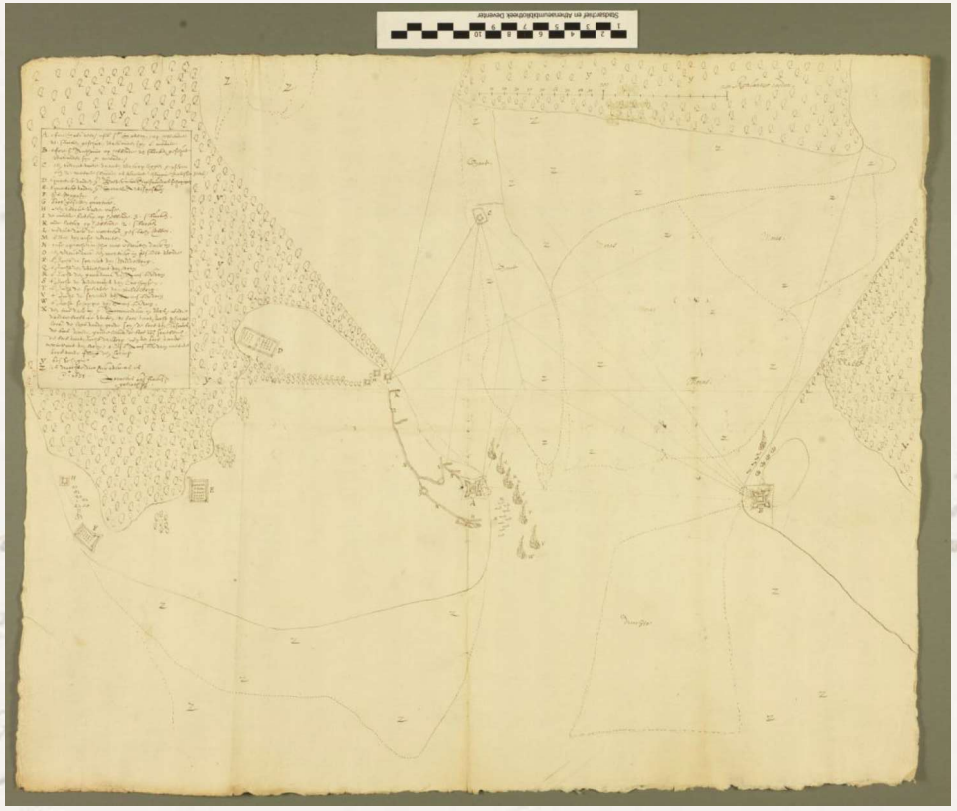

Funen, 1659

BALTUS
MAIOR
Accurata delineatio Regionis circa Nieburgum Fioniæ cum prælio ibi commisso inter
Danorum et foederatorum Exercitum ab una et Copias Suecicas vi eo irruptas agentis ex altera
parte die 14 Novemb: 1659.
A. Oppidum Nieburgum.
B Arx lacu circumfusa.
C Portus Neburgensis.
D. Pons navalis et aditus ad Insulam retro oppidum sitam.
E. Munitiones imperfectæ versus vivarium.
F. Monter ante Nieburgum veteribus operi: huic circumdati a Suecis multis infesti.
G. Paludes ad oppidum Nieburgum.
H. Cœmiterium et Capella ante oppidum sita.
I. Pensicula in palude excitata.
K. Castellum Suecorum in angustiis Kobbelet dictus inter paludem iam dictam et Batten sitam, additum ad Castra muniend.
L. Castra Suecorum retro oppidum et paludem in Insula.
M. Parvum Castellum cum magno suggestu ad finem portus.
N. Sylva ante Nieburgum, quam Suecia advenit foederatorum travaverunt et post eam Consisterunt, destruxit quidem Cornu inter O et N, Sinistrum inter O et P.
Q. Fossa ante Sinistrum Cornu, qua initio ad fluvium Commodum Suecis ulterius, post eam transire, Coepharter. Nota. apud P, in Sylva manus peditum disposita erat, pro hibitura ne Suecia ab hoste juxta vicum in valle R circumvenirentur, accessu ad oppidum inter clauso.
STV. Hoc modo ab S. iuxta collem T. per loca elatiora V. versus vicum Reigestrup initio foederati constiterant.
W. Pigna commultitus.
X. Foederatorum plerorq; machinæ præter eas quæ in colle T. steterant.
YZ. Suecorum machinæ.
Z. Suecorum equitatus post diarium hostium impugnant, perditis et machinis plerisq; relictis oppidum et Castra versus cedunt.
AA. Danicæ et Bellicæ naves, pridie adversante impetitæ die 15 mane accedentes, hvvorbur navibus portus intrarunt.
BB. Oppidum machinis verberatum cum iam pactum deditionis absolutum est.
W: Swidde Sculp.
Holmia A: 1660.

De eerste amfibische operatie?

- Grootschalige amfibische operaties van de WIC
- Landingen in Bahia (1624), Olinda (1630) en Luanda (1642). Kleinere operaties in Elmina (1637), en het Caribisch gebied, o.a. Campeche en Trujilo

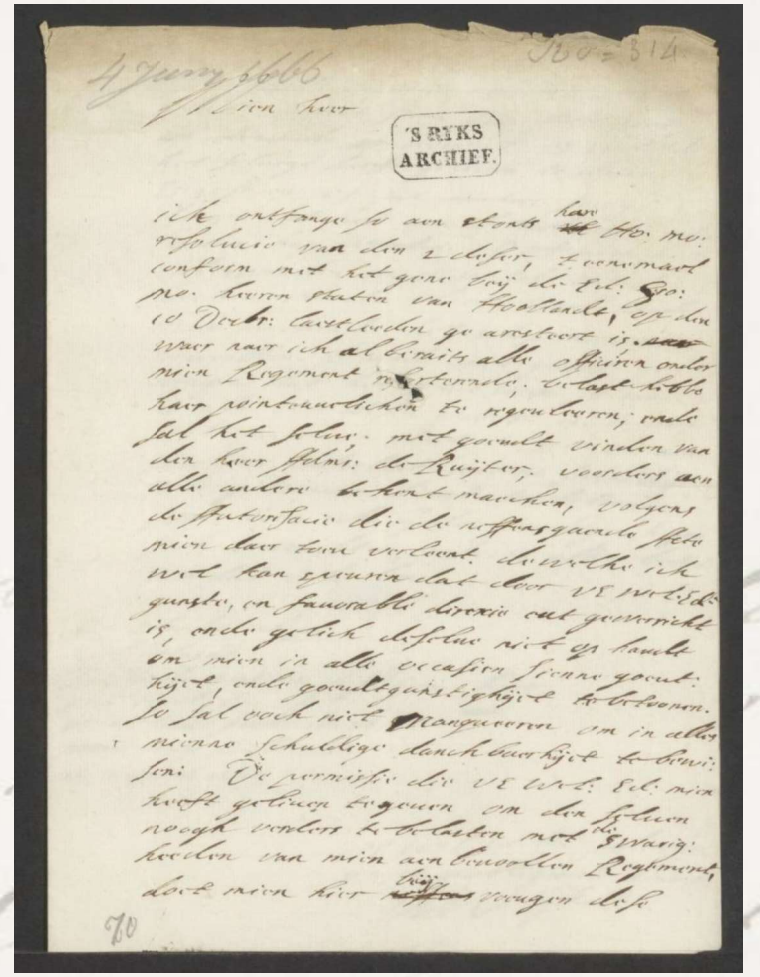

WIC aanval op het fort Cabodelo bij Paraíba (Brazilië), Overijssels archief, 0703 WIC, inv.nr. 72

Een ‘regiment de marine’

- 10 december 1665

“Ick ontfange so aen stont hare Ho. Mo. Resolucie van den 2 deser, teenemael conform met het gene beij de Ed. Gr Mo. Heeren Staten van Hollandt, op den 10 decebr. Laetsleeden gearesteert is”

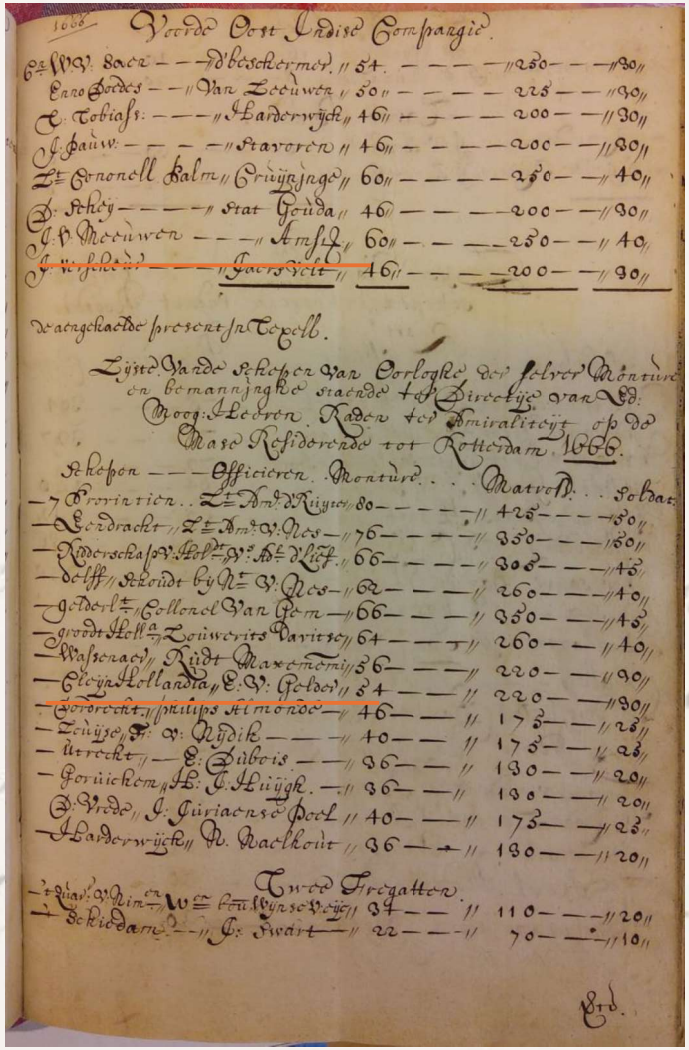

Van Gent aan Johan de Witt, 4 juni 1666, NL-HaNA, 3.01.17, inv.nr. 2504,

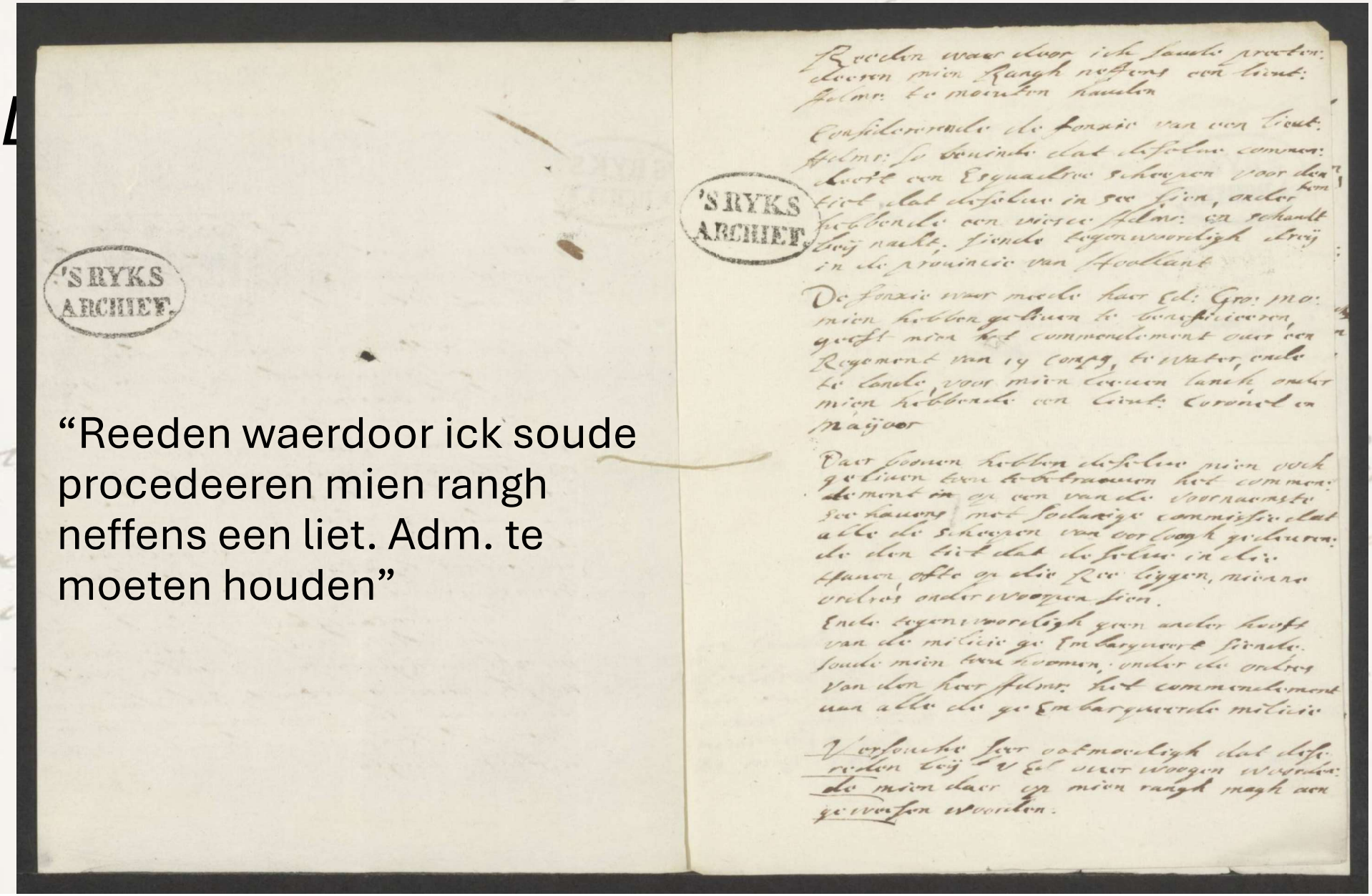
Kolonel en kapitein-ter-zee

“[…]een bequaem schip van oorloge, om daermede haer eygen eer ende reputatie, soo wel als den dienst vant Landt te connen waernemen ende betrachten".

Warnsink, “*Luitenant-admiraal Willem Joseph baron Van Ghent”*, Marineblad 49 (1934).

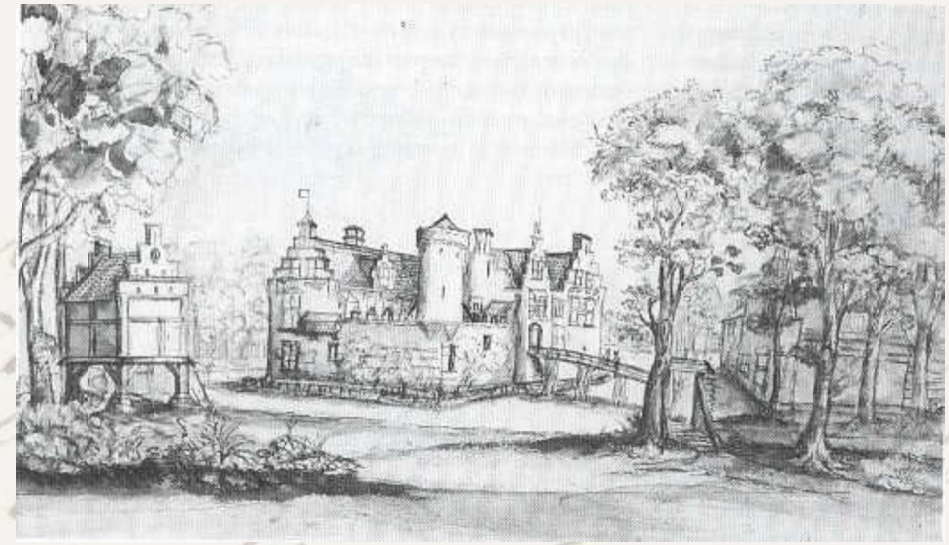
NL-HaNA, 1.01.47.16, verzameling I. Sweers, inv.nr. 10, orderboek Isaac Sweers.

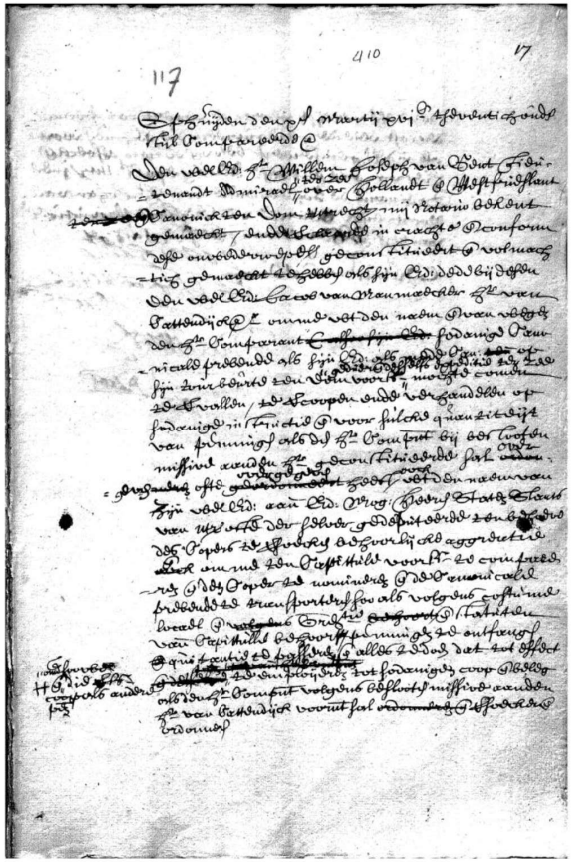
"Reeden waerdoor ick soude procedeeren mien rangh neffens een liet. Adm. te moeten houden"

DIE ACTION VOR CHATTAM.
VND CHARNESSE.

Een Utrechts edelman

Ridderhofstad Drakenburg, anonieme tekening, +- 1660

Verkoop van een vacant te worden kanonikale prebende in Utrecht aan Van Ghent, 10-3-1670. NL-UtHUA, 34-4 Notarieel archief, inv.nr. 583.

Strategische visie

Willem van de Velde, *Beach and Van Ghent destroy six Barbary ships near Cape Spartel, Morocco, 17 August 1670*. Royal Museums Greenwich, BHC0298

benoorden leggende den Hoeck vande
Plaat 22. Cab. LG Sud. ontrent
twee mijlen van Oud den 28. Maij
1672. Gelyt.

P. S.

Ende Wijt.

Wij zebben met bequaem retraet
gisteren ontfangen twee diens
tinche mit Diven van Vlaand
Brochuis beyde vanden 22. deses
Lopende maands, ende senden Heden
in conformité vanderesel. bij een
vandewaert 3 missiven gevveegt
nnden Oresont aldaer Commend.r
Van de Vaugh ende Vlaad Portugal
met Haar onderzebbend. Vreegat
ende advis Vlagt Damiat de ende
Alexandrino.

Edele mogende Heeren.

Mon Heeren, Uijt zeer nevensgaande
extract van mijn Journaal sullen Vl
Ed. mo. gelieven te sien dat wij tot Oud
leetwesen wegens zebbens connen verrichten
alsoo den vhant geen Stant Heeft willen
Houden, ende het Fort Garnesse aghlew zal
welckes wij Vlaand restreenden, mit in soo
danigen staat gebracht is dat zedaan niet
geen Hope vanSuccos ijetz te sent refreen
wat. Hebbe derzalven tot voldoeninge
van Vled. mo. bevelen allerblijt aenged

went, ommee mij wederommd by Dd — 126.

28 Mei Vlaggete Vreegen, waar jn ich oogst
Houden ben, doorzet aande grout raken bay
enige Schepen die mallemaal nederom
Laas, ende door de tf wonden geraackel zijn.
Wij sullen in dit voornemen continueren
tot ward dat den vijant die dich mit van verd
met Hoff aegt Schepen vertoont. Ond
wat nader des, sullen in stukken gevallen
tweegten ondenselven wederom te zagen tot
inde middelgronden, doch alsdaan niet passeren
tenzijnde Ql. Dd. mo. mij sulx gelieften
te belasten.

Ende daarmede

Edele mogende Heeren. x.x. Ons
Land Schip de Leeuwen Zeylende met Dl.
O. t. O. wint, ende aghlew ebbe, sees
Vlijten de Middelgronden, den 26. Maij
1672. met Sonnen Opgangh.

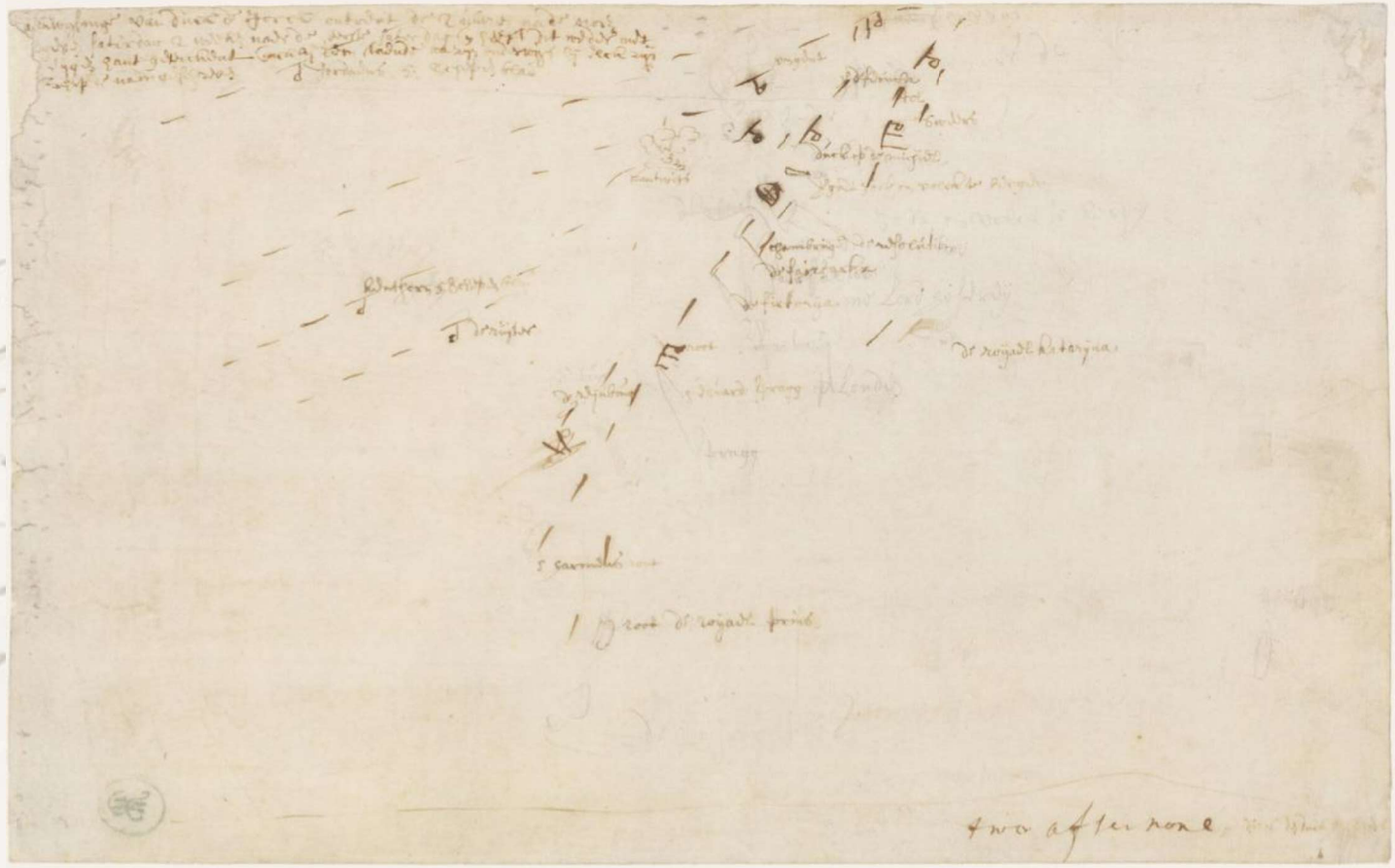
Journaal Gehouden bij
't Admiraal van Oud
ons Land Schip de Leeuwen.

Anno 1672.
den 21. Maij.

's morgens mijn wedew een Vrisse koeltje
Vlijt den O. Z. O. met zet Vlimieden vanden
dach ben ich volgens Haar Ed. Mo.
ordre overgegaan om het Vreegat de Leeuw
gewoert bij den Capitein van Liere te
Vlet vant Vlout de Vladuae ende wilt
Vlaggen wagen, om onder Zeyl te gaan

NL-HaNA, 1.01.02, Staten-Generaal, inv.nr. 4821, scan 136.

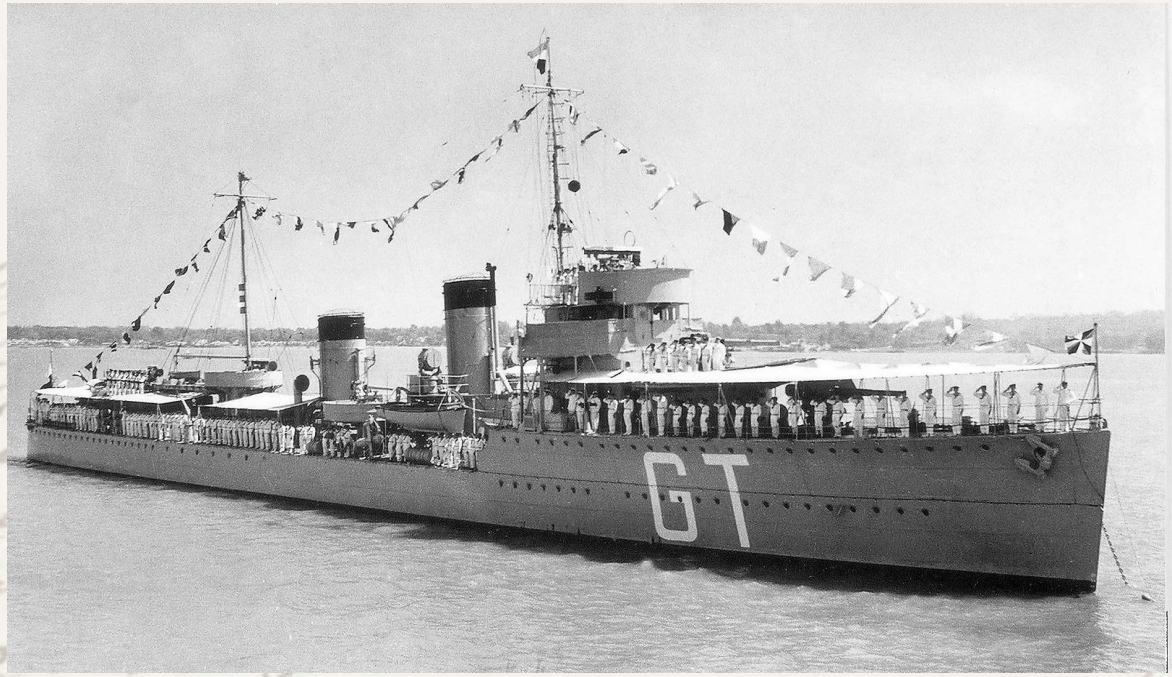
Solebay, 28 mei 1672

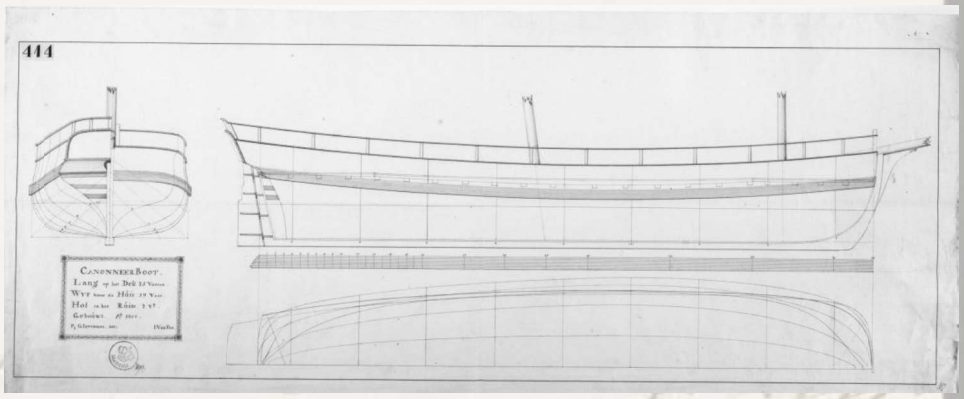
Willem van de Velde (I), Situatieschets van de slag bij Solebay, 28 mei 1672, Museum Boymans van Beuningen, inv.nr. MB 1866/T 90 (PK)

D. O. M.
HIC SITUS EST
GUILIELMUS JOSEPHUS BARO DE GAND

Nachleben

De torpedobootjager *Van Ghent* (ex-*De Ruyter*) in Soerabaja, 1939. NIMH, objectnr. 2158_005626

Ontwerp voor de kannoneerschoeners van de Bataafse marine, Nationaal Archief, 4.MST, inv.nr. 355.